

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

552

Vragen van het lid

Snijder-Hazelhoff (VVD) aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *het bericht dat LTO Noord Overijssel het overleg over Natura 2000 heeft gestaakt*. (Ingezonden 29 september 2009)

1
Bent u bekend met het bericht «Boeren staken overleg Natura 2000»¹ en het bericht «Grote zorg over Natura 2000»?²

2
Hoe beoordeelt u de stap van LTO³ Overijssel Noord?

3
Hoe kan het dat er nog steeds zoveel onduidelijkheid is rondom het stikstofkader, terwijl dit een bepalende factor is voor de ontwikkelingsruimte van de veehouderij in en rondom Natura 2000-gebieden? Wie is er verantwoordelijk om hierin duidelijkheid te scheppen?

4
Acht u het zinvol en acceptabel dat in de beheerplannen wordt opgenomen dat melkveehouders technieken moeten toepassen die nog niet praktijkrijp zijn?

5
Hoe beoordeelt u de kans dat er breed gedragen beheerplannen tot

stand komen en op welke termijn denkt u dat deze worden vastgesteld?

6
Is het waar dat de provincie Overijssel reeds nu heeft aangegeven dat er een bedrag van € 270 miljoen nodig is om Natura 2000 uit te voeren, dit nog los van de stikstofproblematiek? Zo nee, wat zijn dan de kosten? Zo ja, waaruit zal dit gefinancierd dienen te worden en wat zijn de bedragen die voor de andere provincies nodig zijn?

¹ Agrarisch Dagblad, 24 september 2009.

² Nieuwe Oogst, 26 september 2009.

³ Land- en Tuinbouw Organisatie.

Antwoord

Antwoord van minister **Verburg** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) (ontvangen 4 november 2009)

1
Ja. Op 29 september 2009 heeft overleg plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van mijn ministerie en LTO Noord Overijssel waarin deze haar overwegingen heeft toegelicht.

2
Door de provincie Overijssel is een grote inspanning geleverd om op 1 september 2009, conform de «omkeringsafspraken», concept beheerplannen Natura 2000 af te ronden. Gezien de veelheid aan Natura 2000-gebieden en de

complexiteit van haast elk gebied, is een erg groot beroep gedaan op betrokkenen om inbreng te leveren in die processen. Zo ook op de LTO, via inbreng in klankbord- en stuurgroepen en via een veelheid aan contacten op inloopbijeentkomsten. Ik waardeer deze inzet. Vanuit een constructieve opstelling van de LTO richting de planopstellers is de LTO nu van mening dat de door de provincie voorgestelde aanpak van de stikstofproblematiek voor de landbouw te ambitieus is en dat haar inbreng bij de opstelling van de beheerplannen onvoldoende meegenomen wordt. Het belang van de landbouw in Overijssel is groot maar ik betreurt het dat dit geleid heeft tot het opschorten van de medewerking van de LTO aan de beheerplanprocessen Natura 2000 in de provincie Overijssel. Ik ga er van uit dat de provincie met LTO in gesprek gaat om wederom deelnemen aan de beheerplanprocessen. LTO heeft hier uiteraard ook een eigen verantwoordelijkheid in. Ik hoop dat op korte termijn het overleg weer op gang gebracht wordt, aangezien dit de enige weg is om tot uitvoerbare beheerplannen met draagvlak te komen.

3
De stikstofproblematiek in relatie met Natura 2000 is een lastige gebleken. Gekozen oplossingen in het verleden zijn juridisch niet houdbaar gebleken.

Op dit moment wordt gewerkt aan een robuuste oplossing met alle betrokken partijen die juridisch houdbaar is. Ik verken op welke wijze een programmatische aanpak van de stikstofproblematiek, zoals voorgesteld door de adviesgroep Huijs, bijdraagt aan oplossing van de knelpunten. Het scheppen van duidelijkheid is een verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen. Verder verwijs ik naar de voorstellen die ik in het kader van de Crisis- en Herstelwet bij de Kamer heb ingediend.

4

De provincie Overijssel heeft niet de toepassing van bepaalde technieken verplicht. Wel verplichten zij bij vergunningverlening de ondernemer lagere emissies per dierplaats te realiseren. Deze doelstelling kan door de ondernemer door een complex aan maatregelen (waaronder stalaanpassingen) gerealiseerd worden. De bijdrage van stalaanpassingen aan de doelstelling is uiteraard pas echt hard als de toegepaste techniek is erkend op grond van de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav). In het algemeen geldt dat om in de nabijheid van een voor ammoniak gevoelig Natura 2000-gebied te kunnen uitbreiden, ook melkveehouderijen emissiearme technieken zullen moeten toepassen. Dit leidt tot de ontwikkeling van nieuwe staltechnieken die de uitstoot van ammoniak uit de melkveehouderij kunnen terugdringen. Om zo'n nieuwe, innovatieve staltechniek in de praktijk toe te kunnen passen, kan hiervoor op grond van de Rav een bijzondere emissiefactor worden vastgesteld, de zogenaamde proefstalstatus. Deze proefstalstatus kan slechts aan een beperkt aantal bedrijven worden verstrekt en bovendien duurt het veelal enkele jaren voordat op basis van metingen aan de proefstallen de nieuwe staltechniek met een definitieve emissiefactor in de lijst met stalsystemen kan worden opgenomen. Daarom wordt het binnenkort mogelijk om nieuwe, innovatieve staltechnieken onder bepaalde voorwaarden met een voorlopige emissiefactor in de Rav op te nemen. Hierdoor kunnen deze nieuwe staltechnieken sneller op grotere schaal worden toegepast. Nadat de metingen aan de proefstallen zijn uitgevoerd, zal de

voorlopige emissiefactor in de Rav worden vervangen door een definitieve.

5

Ik ga ervan uit dat er breed gedragen beheerplannen tot stand komen. Immers in de fase van het opstellen van de ontwerp beheerplannen wordt een intensief traject met betrokkenen doorlopen, waarbij zoveel mogelijk van de bestaande afspraken in het kader van de EHS, de reconstructie en de Kaderrichtlijn Water onderdeel uit zullen maken van het maatregelenpakket. Over de inventarisatie van bestaand gebruik en de relatie hiervan met de doelen wordt intensief gecommuniceerd met betrokkenen. Na vaststelling van het beheerplan volgt een inspraakprocedure waarbij weer gelegenheid is om een zienswijze in te dienen. Uiteindelijk wordt het definitieve Beheerplan vastgesteld, waarop nog beroep mogelijk is. Ik verwacht dat door deze zorgvuldige werkwijze veel draagvlak voor de beheerplannen ontstaat.

6

Het klopt dat provincie Overijssel heeft aangegeven een tekort te verwachten van minimaal 270 miljoen euro voor de implementatie van Natura 2000. Dit is exclusief de nog niet voorziene kosten voor stikstof, maar wel inclusief benodigde verplaatsingen in dit kader. De bedragen van de overige provincies zijn zeer wisselend. Momenteel worden alle plannen geanalyseerd op onderbouwing. Het is immers onze gezamenlijke inzet om schade en extra kosten te voorkomen. Pas na analyse zal ik inhoudelijk reageren op de bevindingen.